

תפ"ח 46440/08/20 - מדינת ישראל נגד יעקב סטרוג

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופט רפי כרמל, סגן נשיא, אב"ד
כב' השופט אריה רומנוב
כב' השופטת מרים ליפשיץ-פריבס

בעניין: מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
נגד
יעקב סטרוג
ע"י ב"כ עוה"ד אבי חימי ומשה וייס

המאשימה
הנאשם

גזר דין

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של ניסיון רצח לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 ובעבירה של שיבוש מהלכי משפט, הכול כמפורט בהרחבה בהכרעת הדין. הנאשם יליד 1969, היה מנהל חברת כוח אדם במסגרתה עבדה המתלוננת, והיה בקשר רומנטי עם המתלוננת, ילידת 1997 (לצד היות הנאשם נשוי ובעל משפחה). הקשר הרומנטי נמשך בין השניים במשך תקופה ארוכה, כשלוש-עשרה שנים. האירוע התרחש ביום 3/8/20, כאשר הנאשם הגיע לדירתה של המתלוננת בישוב הר אדר, זאת לאחר שסוכם ביניהם כי באותו יום הנאשם יעבור לגור עמה ואף יודיע למשפחתו על הקשר ביניהם. כאשר הנאשם הגיע לדירת המתלוננת ולאחר שהשניים שתו קפה, הנאשם ביקש מהמתלוננת לשבת בפינת האוכל ולעצום עיניה על מנת שיעניק לה הפתעה. משהמתלוננת עשתה כן, הנאשם היכה אותה בראשה בחפץ לא ידוע, בעוצמה, למרות תחנוניה שיפסיק. הנאשם גרם לפגיעות בראשה של המתלוננת והוא עזב את הדירה לאחר שסבר כי גרם למותה, נעל את דלת הדירה ונטל את מכשיר הפלאפון שלה.

2. במסגרת הטיועונים לעונש העידו מטעם הנאשם: ניר נעימי - חברו של הנאשם; דורון דוד, גם הוא חברו של הנאשם; שושנה סטרוג - אם הנאשם; תיקי חברה - מכרה של הנאשם. כמו כן הוגש מכתב משב"ס המפרט את תפקודו החיובי של הנאשם בין כותלי הכלא בתקופת מעצרו.

3. **ניר נעימי** - הוא חבר של הנאשם מזה שנים רבות, כמעט 30 שנים. בין היתר הוא מכיר את הנאשם במסגרת עבודה משותפת. הנאשם סיפק לו למקומות עבודתו שירותי ניקיון. בין השניים נוצרה חברות טובה. מר נעימי אמר בעדותו, כי לאחר שבנו של הנאשם נהרג במסגרת שירותו של הבן בצה"ל הנאשם השתנה בתכלית, אדם שבור ללא

שמחת חיים. לדברי העד, הוא ביקר את הנאשם במעצר וראה שהנאשם שבור לגמרי. לנאשם, כך אמר, לב ענק. העד לא שוחח עם הנאשם על אודות המקרה.

4. **דורון דוד** - מכיר את הנאשם משנת 1992. השניים עבדו יחד והם חברים טובים מאוד עד היום. לנאשם, כך אמר, לב רחב, בעל נתינה, איש של אנשים ושידר אופטימיות. האסון שנפל עליו כיבה אותו, אך אופיו לא השתנה. הוא המשיך לסייע וראה בזה שליחות מבנו המנוח. בעת שהעד ביקר את הנאשם במעצר הוא ראה אדם כואב וסובל. קיבל את עונו פעמיים. הוא מבקש מחילה וחמלה לנאשם.

5. **שושנה סטרוג** - אמו של הנאשם. היא אם לשלושה ילדים. לדבריה, הנאשם סעד אותה ואת אביו, היה צמוד אליהם. כל בקשה לעזרה נענתה על ידו וכל מי שפנה אליו הנאשם עזר לו. הנאשם עזר כלכלית לעובד שלו וגם לחבר שבנו נותח. לאחר הטרגדיה הנוראית (מות בנו ז"ל) הנאשם היה מת בתוכו, אך לא ויתר ותרם זמן וכסף לחיילים. אכן, הנאשם עשה מעשה שלא יעשה והדבר מלווה אותו ואותם. לכל בני המשפחה אין יום ואין לילה. מצב הבריאות של האם התדרדר, והיא ואביו של הנאשם נאלצו למכור את ביתם מחמת האירוע ולסייע לו. האם ביקשה לגלות כלפי הנאשם את מידת הרחמים.

6. **תיקי חברה** - הכירה את הנאשם לאחר שבנה שהה במעצר במשך 3 חודשים ביחד עם הנאשם. הבן של העדה אילם וחירש והנאשם דאג לו מאוד. הוא היה מתקשר אליה בשמו של הבן כל יום והיה מקריא לה את המכתבים שהבן שלה כתב. הנאשם היה דואג לבן, מעדכן אותה על מצבו, והיה גם סוג של פסיכולוג בשביל בנה.

ב"כ המאשימה

7. ב"כ המאשימה חזר בטיונוני לעונש על פרטי האירוע: הבקשה של הנאשם מהמתלוננת לעצום את העיניים והציפייה שלה לקבל ממנו מתנה לכבוד אותו יום, ואז במקום לקבל מתנה התרחש האירוע. ב"כ המאשימה הפנה לתמונות של הזירה (סימני דם בכל הבית).

ב"כ המאשימה ציין, כי בתיק זה נשמעו ראיות. לדבריו, מדובר בתיק חריג מבחינת התכנון וההוצאה אל הפועל: הכול נעשה בקור רוח. המתלוננת כינתה זאת כתכנון שטני. לדברי ב"כ המאשימה, מרבית עבירות ניסיון הרצח קורות באופן מתלקח, בהסלמה, תוך שהנאשמים באותם מקרים יידעו שהם ייתפסו. כאן הנאשם טשטש את מעורבותו וקיווה שלא ייתפס. המקרה הנו חמור ביותר: ביצוע בחשאי והימלטות, כאשר התושייה של המתלוננת היא זו שהצילה את חייה. מדובר במקרה חמור שמחייב ענישה מחמירה. העונש צריך להיות בהלימה לחומרת המעשה. לא הייתה בין הנאשם למתלוננת תקרית לפני האירוע. הכול ביניהם היה שליו ורגוע והמעשה שנעשה היה אכזרי במיוחד.

כן נטען, כי מדובר בפער כוחות בין גבר לאישה, ועל בית המשפט להגן על החלשים. בנוסף, מדובר באלימות בין בני זוג - תופעה חמורה שלגביה נקבע בפסיקה, כי יש לנקוט בענישה מחמירה. הענישה צריכה להביא בחשבון גם הרתעה. על פי הנתען, גם לתכנון קפדני יש משמעות עונשית.

באה הפניה לפסיקה העוסקת במקרים דומים ובמקרים פחות חמורים, בהם נגזרו 10 שנות מאסר. המתחם במקרה זה, כך נטען, הנו בין 13 ל-18 שנות מאסר.

לעניין המיקום במתחם: בא כוח המאשימה טען כי נוהלו הוכחות והדבר מבטא אי קבלת אחריות. כן נטען, שלא היה שיתוף פעולה לכל אורך החקירה. צוין, כי הנאשם העלה טענות נגד המתלוננת כאילו היא יצרה את הסיטואציה. כן נטענו על ידו טענות בנוגע לאופייה. הנאשם ריסק את משפחתו שלו וגם את משפחת המתלוננת. מות בנו אינו קשור כלל לענייננו, מה עוד ובמיוחד שהנאשם עצמו יודע מהו שכול.

לעניין מיקום הנאשם במתחם - נטען למיקומו בשליש השני, והתבקש לגזור על הנאשם עונש של 15 שנות מאסר, קנס ופיצוי.

טיעוני הסנגורים לעונש

8. בפתח הדברים נטען, כי מעשה האלימות והשיבוש מתלכדים למעשה אחד. לא הייתה מחלוקת על נוכחותו של הנאשם בזירה כמו גם על מעשה האלימות. המחלוקת הייתה לגבי העבירה.

על פי הנטען, חרטתו של הנאשם אינה מהשפה ולחוץ ונעשו ניסיונות לגישור. במקביל, נעשו מאמצים להגיע להסכם עם המתלוננת בדבר תשלום פיצוי כספי. לפני ימים ספורים נחתם הסכם שקיבל תוקף של פסק דין. הצדדים ביקשו שפרטיו של ההסכם יישארו חסויים (הוגש פסק הדין ללא ההסכם). הוסכם על תשלום למתלוננת בסך 2,150,000 ₪ שישולם תוך 150 ימים. אמו של הנאשם העידה על מקור הסכום ונרשמה הערת אזהרה על דירת האם לטובת המתלוננת. כן הוסכם, שהסכום שישולם למתלוננת על פי הסכם כולל את הפיצוי שייפסק בהליך הפלילי. מטעם זה יש הסכמה שבמסגרת גזר הדין ייפסק הפיצוי המקסימלי הקבוע בחוק.

הפיצוי הכספי, כך נטען, יש בו פיצוי על הנזק שנגרם למתלוננת והסכום משקף נטילת אחריות אמיתית.

נטען על ידי ההגנה, כי מתחם העונש שנטען על ידי המאשימה מחמיר יתר על המידה, וכי יש במקרה זה נסיבות מקלות: הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, וכן דברי המתלוננת על כך שמדובר באירוע ראשון ויחיד של אלימות כלפיה וניהול ההליך בא בסברתו כי העבירה היא של אלימות ולא ניסיון לרצח. בנוסף נטען, שכל העדים העידו על אופיו הטוב של הנאשם והיותו נורמטיבי. מדובר בליקוי מאורות של ממש. המעשה יושב על הניס (נימים?) של מות הבן. הנאשם איבד הכול: את שמו הטוב, את העסק, את משפחתו, את הקשר עם בתו.

וכן, החרדה שגרמה לו לבצע המעשה אינה מצדיקה אמנם את המעשה, אך יש בנתונים כולם להשפיע על המתחם הכולל, גם בשל נסיבות חייו הקשות: האסון של מות בנו (הוגשו לקטי עיתונות הנוגעים למות בנו ולהתנהלות הנאשם בעקבות כך).

כן באה הפניה להחלטות שונות בעבירת ניסיון הרצח (גם ממניע גזעני) ולענישה שנקבעה שם, תוך התחשבות במצב הנפשי, שבהן נקבע רף תחתון של 9 שנות מאסר ונגזרו, במקרה אחר, כ-9 שנות מאסר בפועל.

כאמור, מדובר בחריגה ממצבו הנפשי שכן נגמרה האהבה בינו לבין אשתו והנאשם לא היה משלם המחיר אותו הוא משלם עתה, מחיר שהוא תוצאה של דחק, לו אך היה נפרד מאשתו.

עוד באה הפניה למקרה של ניסיון רצח ועבירות נוספות כנגד בת הזוג, ומאחר שלא היו תוצאות פיזיות קשות נגזרו באותו מקרה 6 שנות מאסר (וכן באה הפניה להחלטות נוספת לעניין רמת הענישה).

על כן, כך טענה ההגנה, המתחם הראוי בתיק זה נע בין 6 ל-9 שנות מאסר, וזאת בהתחשב בנסיבות התיק ובפיצוי, נוכח עברו הנקי ואופיו של הנאשם עד לאירוע, שלאחר מות בנו השקיע זמן ומאמצים רבים במסגרת צה"ל בניסיונות למנוע הישנות אירוע כמו זה שארע לבנו ז"ל. המעשה שעשה הנאשם הוא מעשה רע, אך הנאשם אינו אדם רע. כאמור, הנאשם איבד הכול, ולכן מיקומו במתחם אמור להיות בחלק התחתון שמשקלל את כלל האלמנטים המחמירים.

הנאשם, בדבריו, הוסיף כי הוא מקבל את הכרעת הדין, מקבל ומתנצל על המעשים, מבקש סליחה מהמתלוננת ממעמקי ליבו, על מה שגרם ועשה לה, ומבקש סליחה ומחילה מגרושתו, בתו ומכל המשפחה. הנאשם נשאר חסר כל והוא מבקש חמלה והתחשבות.

דין

9. על עבירה של ניסיון לרצח של בת זוג נקבע: "**עבירת הניסיון לרצח היא מהחמורות בספר החוקים ובית משפט זה עמד לא פעם על החומרה הרבה הטבועה בה ועל כך שמבחינת היסוד הנפשי אין כל הבדל בינה ובין עבירת הרצח (ראו למשל: ע"פ 6297/92 ברקאת נ' מדינת ישראל [פורסם בבנו] 2.8.1994).** נופך מיוחד של חומרה נילוה למעשיו של המערער בשל העובדה שניסה לרצוח את בת זוגו לשעבר ובצדק ציין בית משפט קמא כי מדיניות הענישה בעבירות אלימות המבוצעות כלפי בני זוג בכלל, ובעבירות מסוג זה הגובלות בסיכון חיים של ממש בפרט, היא מדיניות מחמירה" (עפ 5797/11 רוי צסן נ' מדינת ישראל פסקה 5 והאסמכתאות שם (5.8.2012)). הריבוי של אירועי תקיפה קשים ע"י גבר שחבל בבת זוגו אשר לא מעט מהם מסתיימים בתוצאה טראגית של מות הקורבן מחייב לעקור מן השורש את התופעה בענישה מחמירה.

על שיקולי ענישה נוכח התופעה של אלימות כנגד נשים מצינו בעפ 3011/17 מיכה מכלוף פרץ נ' מדינת ישראל (31.1.2019): "**השנים חולפות, נדמה לנו שאנו צועדים קדימה לעבר עולם מתקדם ושוויוני יותר, ואולם, לדאבון הלב, בתחום האלימות נגד נשים מצד בני זוג וקרוביהן עולם כעוולתו נוהג. במצב דברים זה ענישה**

מחמירה נגד בני זוג אלימים הייתה ועודנה צורך השעה, ועובדה מצערת זו מפחיתה את המשקל שניתן לייחס לשיקולי ענישה אחרים, כדוגמת נסיבותיו האישיות של המערער (שם, פסקה 14).

מעשי הנאשם, לצד היותם קשים מאוד, מעשים שהסבו למתלוננת פגיעה קשה, הנם תמוהים מאוד. לנוכח הכחשתו של הנאשם והעדר הסבר מצדו לפשר מעשיו, הרקע לביצועם לא ברור עד תום עד עתה. שכן יחסיו של הנאשם עם המתלוננת היו טובים מאוד, הקשר בין השניים היה הדוק, הנאשם הרבה לבקרה (המתלוננת אף עבדה בחברה שבבעלותו), השניים החלו בניסיון להבאת ילד משותף בשנה שקדמה למעשים, המתלוננת העריצה את הנאשם, והנאשם, מטעם שלא הוברר עד תום, בחר שלא להיכנס עימה לחיים משותפים בהוסיפו כי עשה כן בהתחשב בהשלכות מכך על בתו. ואולם, במקום שהנאשם יסדיר זאת בשיח עם המתלוננת שהיה בידי הנאשם לקיים עימה בחר הנאשם בנתיב שבו בחר, ובכך המיט אסון כבד על ראשו, על המתלוננת, על אמו, בתו ואשתו (שכיום היא גרושתו). נוסף כי מעשיו של הנאשם לא נבעו מהתלקחות רגעית עקב אובדן הקשר הזוגי עם המתלוננת או מחמת קנאה (כאירועים להם הפנינו בפסיקה) כי אם גמלה החלטה בלבו של הנאשם דווקא, שלא להמשיך במערכת הזוגית ורצונו היה ליטול מהמתלוננת את חייה.

מעשיו של הנאשם פגעו בערך המרכזי של קדושת החיים ושלומו הגוף. הנאשם פגע במתלוננת נפשית ופיזית כאחד, והתימהון גדל גם נוכח העובדה ששנים ספורות לפני כן הנאשם שכל הנאשם את בנו, בעת שירותו הצבאי של הבן, ולאחר מכן נקט בפעולות אינטנסיביות שנועדו למנוע הישנות מקרים בצה"ל כפי שאירע לבנו. מדובר גם באירוע של אלימות בין בני הזוג, אירוע מדרגת חומרה גבוהה, והענישה אמורה להלום חומרה זו וסוג זה של מעשה. עקרון ההלימה הוא המוביל בסוגיה זו ובמצב דברים זה. יוזכר, כי המעשה בוצע לאחר תכנון ומחשבה מצד הנאשם אשר נקט בשורת צעדים מתוכננים מראש על מנת לנסות ולטשטש את מעורבותו, ואין מדובר כלל ועיקר בהתלקחות רגעית, במעידה פתאומית ובאיבוד שיקול דעת רגעי.

ב"כ הצדדים הפנו לפסיקה באשר לרמת הענישה בעבירת ניסיון הרצח והמנעד הענישתי בכל הקשור בעבירה זו הוא רחב למדי. כל מקרה על פי נסיבותיו. בענייננו, מתחם העונש הראוי הנו 12-18 שנים (ראו: ע"פ 413/10 פלוני נ' **מדינת ישראל** (23.3.2010) עבירה של ניסיון רצח של בת זוג ללא סיבה נראית לעין והימלטות מהמקום מבלי להזעיק עזרה רפואית - נגזרו 14 שנות מאסר; ע"פ 4347/05 **בשקירוב נ' מדינת ישראל** (20.9.2006) עבירה של ניסיון רצח וחבלה בנסבות מחמירות של בת זוג הוחמר העונש ל-16 שנות מאסר (חלף 13.5 שנות מאסר)).

לעניין מיקומו של הנאשם במתחם יש לזקוף לזכות הנאשם את עברו הנקי ותפקודו הנורמטיבי עד לאירוע ואת צמצום יריעת המחלוקת בשלב ניהול התיק.

10. נציין, כי ב"כ הנאשם הפנו לגזר דין שניתן על ידי מותב זה ביום 26.10.22 בעניינה של נאשמת שהורשעה בניסיון רצח של מי שהייתה בת זוגו של האדם שעמו הנאשמת ניהלה קשר רומנטי ממושך. בגזר הדין הוטל על הנאשמת עונש של 11 שנות מאסר. אכן, יש מוטיבים דומים בשני המקרים. עם זאת, באותו גזר הדין ציינו כי "**... בהתאם לסעיף 40יא(2) לחוק העונשין, נתנו... משקל למצב המורכב של בתה של הנאשמת, נערה צעירה כבת 16, ולכך כי שליחתה של הנאשמת למאסר ממושך יגרום להשלכה משמעותית על הבת...**" (תפ"ח 20191-02-20 **מדינת**

ישראל נ' פלונית; ע"פ 8479/22 פלונית נ' מדינת ישראל (5.6.23).

11. לאחר שקלול האמור לעיל, אנו גוזרים על הנאשם כלהלן:

א. מאסר בפועל לתקופה של 13.5 שנים. תחילת מאסרו מיום מעצרו.

ב. מאסר מותנה לתקופת 12 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור
בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר. עבירה בה הורשע בתיק זה

ג. פיצוי למתלוננת בסך 250,000 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 1/2/24, אולם אם ישלם הנאשם
את מלוא הפיצוי שעל פי פסק הדין שבינו לבין המתלוננת (בסך 2,150,000 ₪) עד לאותו מועד - יהא פטור
מתשלום הפיצוי לפי גזר דין זה.

זכות ערעור לבית משפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ד תמוז תשפ"ג, 03 יולי 2023, במעמד ב"כ המאשימה, ב"כ הנאשם והנאשם בעצמו.

השופט רפי כרמל, אב"ד, סגן נשיא אריה רומנוב, שופט מרים ליפשיץ פריבס, שופטת